

Curtea Supremă de Justiție**D E C I Z I E**

08 iulie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Constantin Alerguș, Ion Guzun,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Coștaș, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2014 în cauza penală în privința lui

Paladi Dumitru Dumitru, născut la 16 noiembrie 1952, originar și domiciliat în s.Bumbăta, r-nul Ungheni.

Termenul examinării cauzei:

1. 21.09.2010 - 06.04.2012 - prima instanță,
2. 14.05.2012 - 19.02.2014 - instanța de apel,
3. 15.05.2014 - 08.07.2014 - instanța de recurs.

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

Colegiul penal lărgit asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 06 aprilie 2012, Paladi Dumitru a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.191 alin.(5) și art.361 alin.(2) lit.d) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor incriminate lui.

2. De către organul de urmărire penală Paladi Dumitru a fost pus sub învinuire pentru faptul că, în perioada de timp a anilor 1999-2000, îndeplinind funcțiile de președinte al Comisiei de privatizare al CAP „Tinica”, director al CAP „Tinica”, director al SRL „Creplan DI” și deputat în Parlamentul R.Moldova, adică funcții ce implică conflict de interese, folosindu-se de situația de serviciu, fără a convoca ședința adunării Comisiei de privatizare a întreprinderii agricole CAP „Tinica”, la 20.03.2000, a întocmit procesul-verbal nr.4, care nu a fost semnat de către participanți, prin care a cesionat datoriile în sumă de 83479 lei avute de către CAP „Tinica” față de ÎS „Moldresurse”, preluându-le către SRL „Creplan DI”. Totodată, a inclus în procesul-verbal indicat un depozit pentru nutrețuri la prețul de 50000 lei, care a fost evaluat de către Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției al R.Moldova, la prețul de 147933 lei și un depozit care a fost evaluat ulterior de către același organ la prețul de 97890 lei, fără a avea dreptul legal de a dispune de el, după care ulterior l-a înregistrat ca proprietate privată al SRL „Creplan DI”, prin ce a însușit averea cotașilor fostei CAP „Tinica” în sumă totală de 279302 lei, cauzându-le o pagubă materială considerabilă.

Tot el, în aceeași perioadă de timp și în aceleași circumstanțe, folosindu-se de situația de serviciu, a refuzat de a include în actul de inventariere, evaluare și distribuire a patrimoniului fostei CAP „Tinica” a ospătăriei, evaluată la prețul de piață pentru anul 2000 în sumă de 145937 lei, conform aceluiași raport de expertiză, pe care a însușit-o și fără vre-un act juridic de înstrăinare sau arendă a cotei, a gestionat-o în folosul SRL „Creplan DI” pe perioada de timp 2000-2009, cauzându-le astfel prejudiciu material cotașilor fostei CAP „Tinica” în suma dată.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care D.Paladi să fie condamnat în baza art.191 alin.(5) Cod penal la 8 ani închisoare, iar procesul penal în baza art.361 alin.(2) lit.d) Cod penal, să fie încetat, pe motivul expirării termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, invocând că instanța neîntemeiat a achitat inculpatul, deoarece atât în cadrul urmăririi penale, cât și judecării cauzei, au fost prezentate probe ce dovedesc integral vinovăția acestuia, și anume declarațiile reprezentantului părții vătămate V.Botnari și a martorilor Z.Rusu, V.Buga, E.Strungaru, V.Romașcu, Gh.Cepoi, V.Croitoru, Gh.Căpățînă, care au confirmat că nu au participat și nu au semnat procesul-verbal nr.4 din 20.03.2000, prin care au fost cesionate datoriile avute de CAP „Tinica” față de IS „Moldresurse”, fiind preluate de SRL „Creplan DI”; neîntemeiat instanța a concluzionat că pe faptul însușirii de către D.Paladi a unui depozit pentru nutrețuri la prețul de 50000 lei, a ospătăriei, evaluată la prețul de 145937 și întocmirii procesului-verbal nr.4 a CAP „Tinica”, urmărirea penală nu a fost pornită, adică lipsește ordonanța de pornire a urmăririi penale și sesizarea, și a considerat ilegale toate acțiunile de urmărire penală și probele dobândite în urma acestor acțiuni, deoarece urmărirea penală a fost pornită în două cauze penale separate, atât în baza art.191 Cod penal, cât și în baza art.361 Cod penal, care ulterior au fost conexe, astfel că prevederile legii au fost respectate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2014, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului, cu menținerea sentinței.

Instanța de apel, cercetînd suplimentar probele administrate de prima instanță, și anume audiind inculpatul, reprezentantul părților vătămate V.Botnari, martorii Gh.Rotaru, Z.Rusu, V.Buga, E.Strungaru, V.Romașcu, G.Ghermanschi, Gh.Cepoi, V.Croitoru, I.Cotelea și examinînd probele scrise, raportul de expertiză nr.2042 din 28.08.2009, actul de inventariere, xerocopia procesului-verbal nr.4 al Comisiei de privatizare, xerocopia actului de cesionare și transmitere a bunurilor de la CAP “Tinica” către “Creplan DI”, a concluzionat că probele aduse de partea acuzării în susținerea învinuirii formulate lui D.Paladi, nu confirmă vinovăția acestuia.

La fel, instanța de apel, reținînd învinuirea de care a fost învinuit inculpatul, precum și probele legale, a conchis că în acțiunile acestuia lipsește latura obiectivă a infracțiunilor incriminate, deoarece nu au fost aduse probe pertinente și concludente atât în prima instanță, cât și în apel, care ar confirma faptul că inculpatul a falsificat și a prezentat procesul-verbal nr.4 al Comisiei de privatizare a întreprinderii agricole CAP “Tinica” în perioada anilor 1999-2000 pentru a înregistra dreptul de proprietate asupra unui depozit furajer, că a administrat și a însușit depozitul și ospătaria menționate, nu au fost prezentate probe că în perioada de timp a anului 2000, în virtutea funcției pe care o deținea, inculpatului i-au fost încredințate pentru gestionare bunurile CAP “Tinca”, și de către acuzare nu a fost combătută versiunea apărării că în acea perioadă întreprinderea era gestionată de președintele N.Coțu, care și a semnat toate actele.

De asemenea, instanța a considerat că nu pot constitui mijloace materiale de probă, xerocopia procesului-verbal nr.4 al Comisiei de privatizare a CAP “Tinica” și xerocopia

actului de cesionare și transmitere a bunurilor CAP "Tinica" către SRL "Creplan DI", pe motiv că acestea nu au fost prezentate în original, ceea ce contravine art.157 alin.(2) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a conchis că, este justă soluția primei instanțe, referitor la faptul că emiterea ordonanței de urmărire penală și tragerea la răspundere penală a lui D.Pladi pe art.191 alin.(5) Cod penal a avut loc cu încălcări grave a prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal, fapt ce atrage după sine, în temeiul art.251 Cod de procedură penală, nulitatea ordonanței de punere sub învinuire, din care motiv a constatat că și restul acțiunilor de urmărire penală efectuate pe cauză, precum și probele dobândite în urma acestor acțiuni sînt ilegale.

Astfel, în concluzie instanța a conchis că, vinovăția inculpatului nu a fost confirmată prin probe legale, pertinente și concludente, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmînd a fi interpretate în favoarea inculpatului, care corect a fost achitat de învinuirea adusă în baza art.191 alin.(5) și 361 alin.(2) lit.d) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor incriminate lui.

5. Hotărîrea nominalizată a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de aceeași instanță, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu a analizat și apreciat obiectiv declarațiile reprezentantului părții vătămate V.Botnari, a martorilor Z.Rusu, E.Strungaru, Gh.Rotaru, V.Croitoru, I.Cotelea, care au declarat că ei nu au participat la adunare și nu au semnat procesul-verbal nr.4 al Comisiei de privatizare al CAP "Tinica", raportul de expertiză nr.2042 din 28.08.2009, actul de inventariere a mijloacelor fixe și active nemateriale a CAP "Tinica", procesul-verbal nr.4 al Comisiei de privatizare, actul de cesionare și transmitere a bunurilor de la CAP "Tinica" către SRL "Creplan DI", care întru totul dovedesc vina inculpatului în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal; concluzia instanțelor, precum că lipsește ordonanța de pornire a urmăririi penale pe învinuirea adusă în baza art.191 alin.(5) Cod penal, este neîntemeiată, deoarece, la 07.07.2006, a fost pornită cauza penală pe indicii infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) Cod penal în privința factorilor de decizie a SRL "Creplan DI" pe faptul delapidării mașinilor și utilajelor ce constituie cota valorică a cotașilor, în rezultatul cărora a fost însușită cota valorică în sumă de 8500 lei, respectîndu-se prevederile art.252 Cod de procedură penală, în urma colectării probelor cu privire la existența infracțiunii, a fost identificat făptuitorul, stabilite circumstanțele cauzei și vinovăția inculpatului în cele imputate.

La fel, procurorul invocă că prin declarațiile martorilor V.Buga, Z.Rusu, E.Strungaru, V.Croitoru, care au relatat că nu au participat și nu au semnat procesul-verbal nr.4 din 20.03.2000, iar martorul Z.Rusu, a adăugat că acest proces-verbal a fost semnat de către D.Paladi, fapt recunoscut și de ultimul, se confirmă săvîrșirea de către acesta a infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit.d) Cod penal, însă instanța de apel nu a dat o apreciere obiectivă acestor probe, și neîntemeiat a menținut sentința de achitare pe acest capăt de învinuire.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținînd seama de opinia inculpatului expusă în referință, prin care a solicitat respingerea recursului, ca fiind inadmisibil, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Conform prevederilor art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar nepronunțarea instanței asupra acestora echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Contrar dispozițiilor legislației procesual penale vizate, instanța de apel în decizia sa nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului în susținerea cerințelor privind casarea hotărârii primei instanțe, expuse în pct.3 al prezentei decizii.

Astfel, în apel procurorul a invocat ilegalitatea sentinței contestate, pe motiv că prima instanță achizițându-l pe D.Paladi de sub învinuirea în comiterea infracțiunilor imputate, nu a luat în considerație cumulul de probe administrate pe cauza dată și nu a dat o apreciere obiectivă acestora, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, neîntemeiat a ignorat conținutul depozițiilor reprezentantului părților vătămate, a martorilor Gh.Rotaru, Z.Rusu, V.Buga, E.Strungaru, V.Romașcu, G.Ghermanschi, Gh.Cepoi, V.Croitoru, I.Cotelea, care cu certitudine au afirmat că dînșii nu au participat și nu au semnat procesul-verbal nr.4 al Comisiei de privatizare al CAP "Tinica", cât și probele scrise la care se face referire în pct.5 al prezentei decizii, ci doar printr-o concluzie succintă a conchis că probele prezentate de partea acuzării prezentate în susținerea învinuirii, nu confirmă vinovăția lui D.Paladi.

Colegiul la acest capitol remarcă că, conform art.93 Cod de procedură penală, probele sînt elemente de fapt dobîndite în modul stabilit de prezentul Cod, care servesc la constatarea existenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei. Potrivit alin.(2) al acestei norme, ca probe sînt considerate declarațiile inculpatului, părții vătămate și a martorilor obținute în conformitate cu prevederile legii și probele scrise.

În baza acestor prevederi legale, Colegiul conchide că instanța de apel nu s-a conformat acestora, nu a dat o apreciere completă fiecărei probe aduse de procuror în susținerea învinuirilor formulate inculpatului, și nu s-a expus de ce respinge probele adunate pe parcursul urmăririi penale, sus-menționate, în baza cărora D.Paladi a fost învinuit în baza art.191 alin.(5) și art.361 alin.(2) lit.d) Cod penal.

Mai mult, în confirmarea învinuirii, procurorul, ca probă a prezentat actul de inventariere a mijloacelor fixe și active nemateriale a CAP "Tinica", prin care se confirmă lipsa depozitului de nutrețuri și clădirea administrativă ca obiecte ce trebuiau incluse în lista obiectelor supuse privatizării în perioada anului 2000, procesul-verbal nr.4 al Comisiei de privatizare a CAP "Tinica", prin care s-a stabilit că SRL "Creplan DI", directorul căruia era D.Paladi i-au fost transmise două depozite de nutrețuri sub același număr de inventar, actul de cesionare și transmitere a bunurilor de la CAP "Tinica" către SRL "Creplan DI", care a stat la baza calificării acțiunilor inculpatului pe învinuirea adusă acestuia, care au rămas fără apreciere de instanță.

Concluzia instanței de apel, precum că în cauză nu a fost pornită urmărirea penală pe faptele pentru care D.Paladi a fost pus sub învinuire, ceea ce în temeiul art.251 Cod de procedură penală, atrage nulitatea acțiunilor de urmărire penală efectuate în cauză, este pripită, deoarece, după cum rezultă din actele cauzei, urmărirea penală a fost pornită în

baza art.190 alin.(2) Cod penal, în privința factorilor de decizie a SRL “Creplan DI”, pe faptul delapidării mașinilor și utilajelor ce constituie cota valorică a cotașilor, și în urma investigațiilor, ofițerul superior de urmărire penală SUP CPR Ungheni, maior de poliție V.Morcov (f.d.146-147, vol.II), a înaintat propunerea punerii sub învinuire a cet.D.Paladi în baza art.191 alin.(5) Cod penal, indicînd expres motivul reîncadrării faptei, în urma căreia prin ordonanța din 17.05.2010, inculpatul D.Paladi a fost pus sub învinuirea în baza art.191 alin.(5) și 361 alin.(2) lit.d) Cod penal (f.d.191 vol.II).

Colegiul penal atestă că, conform art.281 Cod de procedură penală, punerea sub învinuire se materializează prin ordonanța de punere sub învinuire unde sînt indicate toate datele și circumstanțele cauzei colectate și constatate de către organul de urmărire penală, act care este adus la cunoștință învinuitului în scopul pregătirii unei apărări eficiente. Iar, prevederile art.325 Cod de procedură penală, reglementează limitele judecării cauzei în privința persoanei puse sub învinuire, care sînt stabilite nemijlocit în rechizitoriu.

Instanța de recurs reține că conform prevederilor sus-menționate, învinuirea înaintată în privința inculpatului coincide cu cele incriminate în ambele acte procedurale de bază, prin care se exercită funcția de acuzare în procesul penal, iar componența de infracțiune prevăzută la art.191 alin.(5) Cod penal a fost reținută atît în ordonanța de punere sub învinuire, cît și în rechizitoriul transmis instanței de fond spre examinarea cauzei penale în privința inculpatului.

Totodată, Colegiul penal menționează că, instanța de apel, ajungînd la concluzia că nu s-a constatat existența însușirii de către inculpat a ospătăriei, deoarece aceasta nu se află în proprietatea inculpatului, nu a verificat în baza căror acte dînsul gestiona și administra această încăpere în folosul SRL “Creplan DI”, și dacă acțiunile lui D.Paladi nu se încadrează în altă componență de infracțiune.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel a tras o concluzie pripită privind respingerea apelului, fără a efectua o verificare multilaterală și obiectivă a probelor și circumstanțelor de fapt ale cauzei.

Prin urmare, modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de partea acuzării în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și coroborării acestora. Prin asemenea judecare a cauzei, instanța de apel prematur a concluzionat că nu s-a dovedit vinovăția inculpatului în de vreme ce probele prezentate de procuror în sprijinul învinuirii, și menționate în cererea de apel, nu și-au găsit o apreciere sub toate aspectele, completă și obiectivă.

Astfel, Colegiul penal conchide, că instanța de apel la judecarea apelului a comis erori de drept, prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele prin care să se întemeieze soluția adoptată.

Procedînd în asemenea mod, instanța nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.414 alin.(2) și 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare, ce s-au soldat cu o hotărîre neîntemeiată și nemotivată.

Avînd în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația ca în conformitate cu art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, avînd în vedere prevederile art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate

în apel și recurs și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărîre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Costăș, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2014, în cauza penală în privința lui Paladi Dumitru și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia publicată integral la 29 iulie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Constantin Alerguș

Ion Guzun